

Котелевець Марина Миколаївна

*здобувачка третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти
кафедри фінансів, банківського бізнесу та оподаткування*

Маслій Олександра Анатоліївна

*к.е.н., доцент кафедри фінансів, банківського бізнесу та оподаткування
Національного університету «Полтавська політехніка
імені Юрія Кондратюка»
м. Полтава, Україна*

ЦИФРОВІ ТЕХНОЛОГІЇ В ФІНАНСОВІЙ СИСТЕМІ УКРАЇНИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ: ВИКЛИКИ ТА МОЖЛИВОСТІ

Тези присвячено визначенню ролі цифрової трансформації в стимулюванні економічного розвитку України в умовах воєнного стану. Встановлено, що фінансова система має потенціал до впровадження новітніх цифрових інструментів і формування на основі цього економіки нового типу.

***Ключові слова:** цифрові технології, драйвер, економіка в умовах воєнного стану.*

Україна, як країна, яка переживає складні часи через воєнний стан, виявляє велику потребу в модернізації своєї фінансової системи для забезпечення стабільності та ефективності функціонування економіки. У цьому контексті цифрові технології стають важливим драйвером, який може забезпечити не лише безпеку фінансових операцій, але й сприяти розвитку економіки та забезпеченню фінансової інклюзії.

Одним з головних викликів у контексті воєнного стану є забезпечення безпеки та надійності фінансових операцій. Цифрові технології, такі як блокчейн та кібербезпека, можуть стати ключовими інструментами у цьому процесі. Застосування технології блокчейн у фінансових операціях дозволяє забезпечити недоторканність даних та унікальність транзакцій, що є критичним у воєнний час, коли загроза кібератак та фінансових злочинів зростає. Крім того, використання кіберзаходів для захисту фінансових інституцій від хакерських атак та кібершпигунства є надзвичайно важливим для забезпечення фінансової стабільності в умовах кризи [1, с. 1-3].

Наступним аспектом є розвиток цифрових фінансових сервісів для забезпечення фінансової інклюзії та доступності послуг для всіх верств населення. Умови воєнного стану можуть ускладнити доступ до фінансових послуг для певних груп населення, але за допомогою цифрових технологій, таких як мобільні платіжні системи та електронні гроші, можна забезпечити доступність фінансових послуг у будь-який час та в будь-якому місці. Це особливо важливо для людей, які

евакууються або переселяються через конфліктні ситуації [4, с. 4-9]. Пандемія стала краш-тестом для реалізованих проєктів цифровізації держави та перевіркою їх ефективності в умовах невизначеності, що створило основу для фінансово-економічної стійкості національної економіки з початком широкомасштабної російсько-української війни.

Крім того, цифрові технології можуть сприяти збільшенню ефективності фінансових операцій та боротьбі з корупцією. Використання інноваційних технологій, таких як штучний інтелект та аналітика даних, може допомогти виявляти та запобігати фінансовим злочинам та неправомірним операціям. Підвищення прозорості та обліковості фінансових операцій за допомогою цифрових інструментів може сприяти збільшенню довіри до фінансової системи в цілому [5, с. 749-759].

Основні виклики. Воєнний стан призводить до низки фінансових викликів для України:

1. Зниження довіри до банківської системи. Воєнна агресія може призвести до паніки серед населення та зниження довіри до банківських установ.

2. Обмеження доступу до фінансових ресурсів. Воєнний стан може призвести до обмежень у банківській діяльності, включаючи обмеження на зняття готівки та проведення міжнародних транзакцій.

3. Ризик кібератак. В умовах воєнного конфлікту ризик кібератак на фінансові установи може збільшитися.

Роль цифрових технологій. Цифрові технології можуть допомогти Україні подолати ці виклики та забезпечити стабільність фінансової системи:

1. Електронні платіжні системи. Впровадження електронних платіжних систем дозволить населенню та бізнесу здійснювати безготівкові транзакції, зменшуючи потребу в готівці та ризик крадіжок.

2. Блокчейн технології. Блокчейн може забезпечити прозорість та безпеку фінансових транзакцій, зменшуючи ризик фінансових маніпуляцій та шахрайства.

3. Кіберзахист. Використання сучасних кіберзахисних рішень дозволить захистити фінансові установи від кібератак та забезпечити безпеку клієнтської інформації.

Перспективи розвитку. Умови воєнного стану можуть стати катализатором для активного впровадження цифрових технологій у фінансову систему України. За умови правильного планування та інвестицій, цифрові технології можуть допомогти Україні забезпечити стабільність своєї фінансової системи, підвищити довіру населення до банківської системи та зменшити ризик фінансових криз.

На завершення можна сказати, що успіх впровадження цифрових технологій у фінансову систему України в умовах воєнного стану вимагає комплексного підходу та активного співробітництва між урядом, фінансовими установами та приватним сектором. Тільки таким чином можна досягти максимальних

результатів у забезпеченні стабільності та ефективності фінансової системи в найважчі часи.

В умовах воєнного стану цифрові технології можуть стати важливим інструментом для подолання фінансових викликів та забезпечення стабільності фінансової системи України. Впровадження електронних платіжних систем, блокчейн технологій та сучасних кіберзахисних рішень дозволить Україні ефективно реагувати на зовнішні виклики та забезпечити стабільність своєї економіки.

Список використаних джерел:

1. Про Національну програму інформатизації: Закон України від 01.12.2022 № 2807-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2807-20#Text> (дата звернення: 25.02.2023).
2. Світовий рейтинг цифрової конкурентоспроможності – IMD. URL: <https://www.imd.org/centers/world-competitiveness-center/rankings/world-digital-competitiveness/> (дата звернення: 24.02.2023).
3. Онищенко С.В., Маслій О.А. Міжнародні індексні системи оцінки бізнес-середовища в Україні. Фінансовий простір. 2020. №3 (39). С. 168-179.
4. Україна 2030Е – країна з розвинутою цифровою економікою. Український інститут майбутнього. URL: <https://strategy.uifuture.org/kraina-z-rozvinutoyu-cifrovoyu-ekonomikoju.html#6-2> (дата звернення: 24.02.2023).
5. Onyshchenko, V., Yehorycheva, S., Maslii, O., Yurkiv, N. Impact of innovation and digital technologies on the financial security of the state. Proceedings of the 3rd International Conference on Building Innovations. ICBI 2020.